

**Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai,
Humán- és Társadalomtudományi Kar
Gyógynevelés Tanszék**

Pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú szakok „A” tételsor

1. Az emberi erőforrás tervezés és fejlesztés lehetőségei az oktatási intézményekben.

Bakacsi Gyula (2004): Stratégiai emberi erőforrás menedzsment KJK-Kerszöv. (Rövidített, letölthető változat: Bakacsi Gyula-Bokor Attila-Császár Csaba-Gelei András-Kovács Klaudia-Takács Sándor (é.n.): Stratégiai emberi erőforrás menedzsment

https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/85764/strategiai_emberi_eroforras_menedzsment.pdf?sequence=3&isAllowed=y

Gyökér Irén (2005): Humán erőforrás menedzsment BMGE, Budapest
<http://hu.scribd.com/doc/112694947/Dr-Gyoker-Iren-Emberi-er%C5%91forras-menedzsment-2005-96-oldal#scribd>

Karoliny Mártonné – Poór József (szerk.): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv. Rendszerek és alkalmazások. Budapest, Wolters Kluwer Hungary Kft., 2017.

https://mersz.hu/dokumentum/YOV1682_1/

Tóth Béla: Az emberi erőforrások menedzselése az iskolában. KÖVI jegyzet, Szeged, Kézirat, é. n.
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2009_0026_kovi_human/adatok.html

Karoliny Mártonné, Poór József (szerk.): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv.rendszerek és alkalmazások. Complex Kiadó, Budapest, 2017.

https://mersz.hu/dokumentum/YOV1682_1/

2. Vezetési módszerek elmélete és gyakorlata a(z) (köz)oktatási intézményekben(érzelmi intelligencia, mentorálás és coaching).

Kellő Éva: Coaching alapok és irányzatok. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2014.
https://mersz.hu/hivatkozas/dj78caei_book1#dj78caei_book1

3. Ösztönzés, motiváció, munkahelyi szocializáció és konfliktuskezelés a(z) (köz)oktatási intézményekben.

N. Kollár Katalin - Szabó Év: Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest, 2004.(vonatkozó fejezetek, különösen a 10. fejezet – 8. Motiváció) Letölthető:

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch10.html

Klein Balázs, Klein Sándor: A szervezet lelke. Edge 2000 Kiadó, Bp., 2008.

4. Ismertesse az integráció és szegregáció fogalmát, sajátosságait!

Bánfalvy Csaba (Szerk.): Az integrációs cunami. Tanulmányok a fogyatékos emberek iskolai és társadalmi integrációjáról. ELTE, Eötvös Kiadó, Bp., 2008.

Csányi Yvonne: A speciális nevelési szükségletű gyermekek nevelése és oktatása. In.: IllyésSándor (Szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek. ELTE, BGGYF, Bp., 2013. 377-408.

Kóckayné Lányi Marietta: Könyv az integrációról. Sajátos nevelési igényű gyerekek együttnevelése a Gyermekek Házában. sulinova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., 2007.

http://www.iskola.cece.hu/documents/IPR/szakirodalom/konyv_az_integraciorol.pdf

5. Mutassa be a modern közoktatási rendszer funkcióit!

6. Mutassa be a modern oktatási rendszerek strukturális jellemzőit!

Halász Gábor, Annási Ferenc (2011): Az oktatási rendszerek elméleti alapjai https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2009_0026_kovi_okt_rendsz/adatok.html

Halász Gábor(2001): Az oktatási rendszer.

http://halaszg.elte.hu/download/Oktatasi%20rendszer%20-%20HTML.htm#_ftn1

7. A szociálpszichológia helye és szerepe a pedagógiai gyakorlatban. A szociálismegismerés. A benyomások kialakítása. A személyesítés pontossága, hibaforrásai a pedagógiai gyakorlatban.

Csepeli György: Szociálpszichológia, Osiris Kiadó, Bp., 2006.

Forgács József: A társas érintkezés pszichológiája, Kairosz Kiadó, Bp. 2005.

Forgács József: A társas én – Az önmegismerés szociálpszichológiája, Kairosz Kiadó, Bp., 2006.

Lengyel Zsuzsanna: Szociálpszichológia szöveggyűjtemény, Osiris Kiadó, Bp. 1999.

Mészáros Aranka: Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága (egyetemi és főiskolaitankönyv), ELTE Eötvös Kiadó, Bp., 1997. Osiris Kiadó, Bp. 1999.

8. A csoport szerepe az egyén életében. A csoport fejlődésének és működésének alapmechanizmusai. Együttműködés és versengés a csoportban.

Csepeli György: Szociálpszichológia, Osiris Kiadó, Bp., 2006.

Lengyel Zsuzsanna: Szociálpszichológia szöveggyűjtemény, Osiris Kiadó, Bp. 1997.

Mérei Ferenc: Közösségek rejtett hálózata, Közgazdasági és Jogi Kiadó, Tömegkommunikációs Kutatóközpont Bp., 1988, Osiris Kiadó, Bp., 1996.

Mészáros Aranka: Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága (egyetemi és főiskolaitankönyv), ELTE Eötvös Kiadó, Bp., 1999.

Smith, Eliot, E.- Mackie, Diane, M.: Szociálpszichológia, Osiris Kiadó, Bp., 2004.

9. Konfliktusok iskolai környezetben. A konfliktusok forrásai. Konfliktus-megoldóstratégiák.

Csepeli György: Szociálpszichológia. Osiris Kiadó, Budapest, 2006.

Csillag Ferenc, Takács István: Utak – tévutak. Példák az iskolai konfliktusok kialakulására és kezelésére. Flaccus Kiadó, 2010.

Horváth Szabó Katalin: Az iskolai konfliktusokról. In: Mészáros Aranka (szerk.): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1999.

Szekszárdi Júlia: Utak és módok. Pedagógiai kézikönyv a konfliktuskezelésről. Iskolafejlesztési Alapítvány – Magyar ENCORE, 1999.

Szekszárdi Júlia: Konfliktusok pedagógiája. Veszprémi Egyetemi Kiadó, Veszprém, 2002.

10. A konfliktusok kezelésének folyamata, módszerei, lehetőségei, lépései. A konfliktus kezeléséhez szükséges képességek.

Barcy Magdolna: Konfliktusok és előítéletek. Oriold és Társai Kiadó, Budapest, 2012. Budavári,

Takács Ildikó: A konfliktuskezelés technikái. Szent István Egyetem, 2011.

Horváth Szabó Katalin: Az iskolai konfliktusokról. In: Mészáros Aranka (szerk.): Az iskola szociálpszichológiai jelenségvilága, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1999.

Strasser, F. - Randolph, P.: Mediáció. A konfliktusmegoldás lélektani aspektusai. NyitottKönyvműhely Kiadó, Budapest, 2005.

11. Az iskolai mentálhigiéné. A mentálhigiéné szemlélet jelentősége a pedagógusmunkában. A pedagógus mentálhigiéné feladatai.

Bábosik István – Torgyik Judit /szerk./: Pedagógusmesterség az Európai Unióban, EötvösJózsef Kiadó, Budapest, 2007.

Buda Béla: A lélek egészsége - A mentálhigiéné alapkérdései. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.

Gerevics József /szerk./: Közösségi mentálhigiéné. Animula, Budapest, 1997.

Kézdi Balázs /szerk./: Iskolai mentálhigiéné - Tanulmányok. Pro Pannónia, Pécs, 2003

12. Testi-lelki egészség. A gyermekek lelki szükségleteinek kezelése a nevelési folyamatban.

Bábosik István – Torgyik Judit /szerk./: Pedagógusmesterség az Európai Unióban, Eötvös József Kiadó, Budapest, 2007.

Gerevics József /szerk./: Közösségi mentálhigiéné. Animula, Budapest, 1997.

Kézdi Balázs /szerk./: Iskolai mentálhigiéné - Tanulmányok. Pro Pannónia, Pécs, 2003.

13. Az információgyűjtés kihívásai, problémaköre.

14. Tények és adatok gyűjtése a pedagógiában; az oktatásügyben.

Falus Iván-Ollé János: Statisztikai módszerek pedagógusok számára. OKKER Kiadó, Budapest, 2000.

Kontra József: A pedagógiai kutatások módszertana.

<https://mek.oszk.hu/12600/12648/12648.pdf>

15. A nevelői szerep változásai. A pedagógus hatékonysága.

Falus Iván és mtsai (2001). A pedagógusok pedagógiája. Nemzeti tankönyvkiadó, Bp. (Iskolafunkciói pp. 41-42, Nevelő hatások; Diákkép 101.)

Hegy Ildikó (1996): Siker és kudarc a pedagógus munkájában. A pedagógiai képességek és fejlesztésük módja. Okker Kiadó, Bp. pp. 33-52.

Németh András, Boreczky Ágnes (1997): Nevelés, gyermek, iskola. A gyermekkor változó színterei. Neveléelméleti és nevelésszociológia bevezetés. Eötvös József Könyvkiadó, Bp.

Szivák Judit (2002): A pedagógusok gondolkodásának kutatási módszerei. Pedagógus Könyvek. Műszaki Könyvkiadó, Bp.

16. Az iskola, mint nevelési-oktatási intézmény.

Golnhofer Erzsébet (szerk. 2006): Az iskolák belső világa. A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése. Bölcsész konzorcium, Bp. pp. 13-47.

Kozma Tamás (1999): Bevezetés a nevelésszociológiába. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. pp. 92-100. (Formális és informális szervezet, Kontrollmechanizmusok, Szervezeti alkalmazkodás, Szervezet és környezet), 268-284. (Az iskola szervezete, Az iskola légköre)

Németh András, Boreczky Ágnes (1997): Nevelés, gyermek, iskola. A gyermekkor változó színterei. Neveléelméleti és nevelésszociológia bevezetés. Eötvös József Könyvkiadó, Bp. pp. 135-136. (Az iskola mint pedagógiai intézmény), 179-180. (Az iskola társadalma).

Serfőző Mónika (1999): Az iskola szervezeti kultúrája. In: Az iskola szociálpszichológiai jelenséglága. Összeállította: Mészáros Aranka. Eötvös Kiadó, Bp. pp. 381-397.

17. A Pedagógiai Szakszolgálatok tevékenysége napjainkban.

15/2013 (II.26.) EMMI rendelet, <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300015.emm>

8/2014. (I.30.) EMMI rendelet,
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1400008.EMM&txtreferer=A1300015.EMM>

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100190.tv>

18. Mutassa be a pedagógus előmeneteli rendszert az önértékelés-tanfelügyelet- pedagógus-minősítés hármasságát figyelembe véve. (Saját tapasztalatok, sajátintézményi tapasztalatok természetesen beilleszthetők).

19. Határozza meg az eredményesség és hatékonyság fogalmát és ennek mentén mutassa be a saját intézményében folyó nevelő-oktató munkát kiemelve saját szerepét!

Baráth Tibor: Hatékony iskola. <http://www.staff.u-szeged.hu/~barath/tanulm/HATISK4.htm>

Bander Katalin-Ercsei Kálmán-Galántai Júlia-Gyökös Eleonóra-Kurucz Orsolya-Nikitscher Péter-Szabó Zoltán András-Szemerszki Marianna (2015): Minőség és eredményesség az oktatásban <https://docplayer.hu/107853800-Minoseg-es-eredmenyesseg-a-kozoktatasban.html>

20. Mutassa be az intézményére vonatkozó önértékelési szabályzat alapján a pedagógusokra vonatkozó intézményi önértékelés folyamatát!

21. Az intézményértékelés helye, szerepe a közoktatás rendszerében: külső és belsőértékelés; intézményértékelési alapelvek; az értékelés folyamata.

Cseh Györgyi (2011): Intézményértékelés
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2009_0026_kovi_intezmenyertekes2/index.html

Cseh Györgyi: Intézményértékelés, szervezetfejlesztés <http://docplayer.hu/12466872-Intezmenyertekes-szervezetfejlesztes.html>

22. Az értékelés célja. Definiálja a szervezet fogalmát, határozza meg a szervezet belső adottságait! A pedagógus személyisége és kompetenciái a szervezetben.

N. Kollár Katalin - Szabó Éva: Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. (a vonatkozó 23. fejezet – 20- Az iskola, mint szervezet).
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch23.html

23. Mutassa be a köznevelési intézmény, mint szervezet sajátos jellemzőit, a környezeti tényezőket és ezek hatásait!

N. Kollár Katalin - Szabó Éva: Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest, 2004. (a vonatkozó 23. fejezet – 20- Az iskola, mint szervezet).

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_pedagogusoknak/ch23.html

24. Ismertesse a szervezetfejlesztés során alkalmazott motivációs és szituatív vezetéselméleteket (Herczberg, Hersey és Blanchard; szituatív vezetés)

Bierer Andrea (2006) a hatékony vezetési stílus Budapest, 2006.

<https://docplayer.hu/4114967-A-hatekony-vezetesi-stilus.html>

Dobák Miklós, Antal Zsuzsa: Vezetés és szervezés Szervezetek kialakítása és működtetése

https://mersz.hu/dokumentum/dj147vesz_1/

Soósné Göbölly Ildikó (2014) Humántőke menedzsment II. Eszterházy Károly Főiskola

<https://docplayer.hu/26095123-Humantoke-menedzsment-ii-soosne-goboly-ildiko.html>

25. A minőségirányítás legfontosabb fogalmai az alkalmazott minőségbiztosításrendszerek fogalomrendszerében

Polónyi István: Minőség az oktatásban. https://www.researchgate.net/profile/Istvan-Polonyi/publication/307807114_Minoseg_az_oktatasban/links/588f1b98a6fdcc8e63cbbbedf/Minoseg-az-oktatasban.pdf

26. A minőségfejlesztéssel szemben támasztott követelmények; a minőségirányításnyolc alapelve

Minőség és eredményesség a közoktatásban. <https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/attachments/minoseg-eredmenyesseg-web.pdf>

**Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai,
Humán- és Társadalomtudományi Kar
Gyógypedagógia Tanszék**

Fejlesztő, differenciáló pedagógia területen pedagógus-szakvizgára felkészítő „B” tételsor

1. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók csoportjainak definiálása az oktatási jogszabályok alapján, különös tekintettel nevelésük, nevelésük-oktatásuk szervezésére és pedagógiai ellátásukra.
2. A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók csoportjának jellemzői, összetételük, a csoportba sorolás feladata és annak tartalma, pedagógiai-gyógypedagógiai ellátásuk.
3. A szakértői vélemény készítésének folyamata a pedagógiai szakszolgálatban, a BTMN- el küzdő gyermekek, tanulók vizsgálatában alkalmazott pedagógiai, pszichológiai vizsgálóeljárások.
4. Kapcsolattartás és feladatmegosztás a pedagógiai szakszolgálattal. A fejlesztőpedagógus megbeszélése a szülővel, a rehabilitációs feladatok megosztása, a kiegészítő vizsgálatok megszervezése.
5. A tanulási – viselkedési teljesítményt megalapozó pszichikus funkciók, a működési eltérések (nehézségek és gyengeségek) lehetséges okai.
6. A fejlesztőpedagógia kialakulása, tárgya, feladata, a fejlesztő munka tervezése és tartalma, a fejlesztő pedagógus tevékenysége és kompetenciái.
7. Az iskolai alkalmasság összetevői, az iskolaérettség komplex vizsgálata, a rugalmas beiskolázás előnyei/hátrányai.
8. Egyéni különbségek a személyiség fejlődésében, az eltérő fejlődést befolyásoló tényezők.
9. A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermek, tanuló, a család funkciózavaraiból fakadó ártalmak.
10. Pszichogén tünetképződés, szorongás, a neurotikus személyiségfejlődés. A hangulati élet zavarai (a depresszió).
11. A magatartászavar pedagógiai-pszichológiai szempontú megközelítése. A magatartászavar főbb megnyilvánulási formái, és a terápia lehetőségei a pedagógiai tevékenység során.
12. A differenciálás fogalma, értelmezése, változatai, tervezése az iskolában és az óvodai csoportban.
13. Az együttnevelés/integráció szemlélete és lehetséges megvalósulási formái.